

17/07/2024

077-5006206

052-6885006

עונש מאסר עולם - לא בהכרח לכל החיים

מאסר עולם הוא מהעונשים החמורים ביותר המושטים על נאשמים בישראל, חמור ממנו רק עונש מוות, אשר בכל שנות קיומה של המדינה, נגזר פעמיים בלבד. אמנם המונח מאסר עולם מרמז למאסר שמסתיים רק עם מותו של האסיר, אך המציאות היא שונה. מי שהוטל עליו מאסר עולם יכול לפנות בבקשה לקציבת עונשו, ולאחר מכן, במידה ובקשתו תיענה בחיוב וייקצב עונשו, תיסלל לפניו הדרך לקיצור שליש מהעונש הקצוב בעבור התנהגות טובה, חזרה לדרך הישר והבעת חרטה.

העבירות בגינן מוטל על העבריין עונש מאסר עולם

שלילת חירותו של אדם לעולם אינה עניין של מה בכך, שכן אסירי עולם נידונים לבלות את מיטב שנותיהם, אם לא את כל חייהם מאחורי סורג ובריח. בשל חומרת העונש, ניתן להטיל אותו רק במקרים של עבירות חמורות, המצדיקות ענישה כה כבדה. מאסר עולם מוטל בגין העבירות החמורות ביותר בספר החוקים, ביניהן נמנות עבירת רצח ועבירות הנוגעות לביטחון המדינה, כגון:

- רצח בנסיבות מחמירות
- סיוע לאויב בעת מלחמה
- ריגול
- פגיעה ביחסי החוץ של המדינה
- פגיעה בריבונות המדינה
- גרימת מלחמה מתוך כוונת סיוע לאויב
- מרידה במדינה מתוך כוונת סיוע לאויב
- עבירות על חוק עשיית דין בנאצים ועוזריהם.

המקרים בהם קיימת חובת עונש מאסר עולם

החוק הפלילי הישראלי קובע חובת עונש מאסר עולם בגין עבירת רצח. כאשר מדובר ברצח של יותר מאדם אחד, נדרש עונש מאסר עולם בעבור כל נרצח, כך שמוטלים על הנאשם מספר מאסרי עולם.

בעבירות חמורות אחרות קיים עונש של עד מאסר עולם, פירושו של דבר שהעונש המירבי שניתן לגזור על הנאשם הוא מאסר עולם, אך אין חובה של עונש מאסר עולם, וההחלטה נתונה בידי בית המשפט.

חשוב לציין שלא כל עבירת הריגה נחשבת לעבירת רצח, ורק בעבור עבירות רצח קיימת החובה להטיל על העבריין עונש של מאסר עולם.

17/07/2024

077-5006206

052-6885006

כמה זמן נמשך מאסר עולם

כפי שניתן להסיק משמו, מאסר עולם הנגזר על נאשם בבית המשפט הוא מאסר למשך כל חייו של האסיר.

עם זאת, למעט מקרים מיוחדים בהם העבירה שבגינה ניתן העונש היא חמורה במיוחד, עונשם של אסירי עולם נקצב על ידי נשיא המדינה באמצעות חנינה, מתוקף חוק יסוד נשיא המדינה.

עד לכהונתו של עזר וייצמן כנשיא, נהגו הנשיאים לקצוב מאסרי עולם לעשרים וארבע שנים, וכך אסיר עולם שהוכיח התנהגות טובה יכול היה להשתחרר בניכוי שליש מעונשו לאחר כשש עשרה שנה.

בשנות ה-90, בעת כהונתו כנשיא, התנגד וייצמן לנוהל זה, וקצב את עונשם של אסירי עולם לתקופות ארוכות יותר, או שסירב לקצוב את עונשם. מצב דברים זה יצר אי שוויון בין אסירי עולם שנשפטו לפני כהונתו של עזר וייצמן כנשיא, ובין אלו שנשפטו בתקופת כהונתו של עזר וייצמן.

בכדי למנוע אפליה לא הוגנת בין אסירי עולם שונים, תוקן "חוק שחרור על תנאי ממאסר" בשנת 2001, ונקבע בו כי ועדת השחרורים היא זו שתמליץ לנשיא על קציבת עונשם של אסירי עולם. מאז ועד היום ועדת השחרורים המיוחדת היא זו שממליצה לנשיא על קציבת עונשם של אסירי עולם.

סמכויות ועדת שחרורים

□ ועדת השחרורים המיוחדת יכולה להמליץ לנשיא המדינה על קציבת עונשו של אסיר עולם לתקופה של לא פחות מ-30 שנה.

□ ועדת השחרורים אינה יכולה להמליץ על קציבת עונשו של רוצח ראש ממשלה ממניעים פוליטיים.

□ ועדת השחרורים המיוחדת יכולה להמליץ על קציבת עונשו של אסיר עולם רק לאחר שהאסיר ריצה לפחות 7 שנות מאסר.

□ במידה ומדובר באסיר שנגזר עליו לרצות מספר מאסרי עולם, ועדת השחרורים יכולה להמליץ על קציבת עונשו רק לאחר שריצה לפחות 15 שנות מאסר.

□ חשוב להבין שוועדת השחרורים המיוחדת אינה קוצבת את העונש, אלא רק ממליצה לנשיא המדינה לעשות זאת, במידה ונסיבות המקרה מצדיקות זאת. הסמכות לקצוב בפועל את עונשו של אסיר עולם מצויה בידי נשיא המדינה, ובכל מקרה העונש הקצוב לא יהיה פחות מ-30 שנה.

□ רק אסיר שמאסר העולם אותו הוא מרצה נקצב ל-30 שנה יוכל להגיש בקשה לשחרור מוקדם וניכוי שליש מהעונש בגין התנהגות טובה.

17/07/2024

077-5006206

052-6885006

מה קורה במידה והבקשה לקציבת עונש מאסר עולם נדחית

בבואה לשקול את בקשתו של אסיר עולם לקציבת עונשו, ועדת השחרורים מתייחסת לנסיבות העבירה ולחומרתה, לנסיבות חייו של האסיר, להתנהגותו בשנות המאסר ועוד.

כאשר ועדת השחרורים דוחה את בקשתו של אסיר עולם לקציבת עונשו, עליה לשוב ולדון בבקשה לאחר שנתיים, אם תחליט שוב לדחות, יהיה עליה לדון בבקשה עם חלוף שנתיים נוספות, וכן הלאה.

ועדת השחרורים רשאית לדון בבקשה לאחר חלוף פחות משנתיים, אם שר המשפטים או נשיא המדינה מבקשים לעשות זאת.

שחרור על תנאי

חשוב להבין שאסיר עולם שמשתחרר לפני תום תקופת המאסר שנקצבה לו, נחשב לאסיר משוחרר על תנאי. אסיר עולם שעונשו לא נקצב לא יוכל להשתחרר ממאסר, ואין לו את האפשרות לניכוי שליש מעונשו בגין התנהגות טובה, כיוון שעונשו אינו תחום בזמן.

אסיר עולם שעונשו נקצב יכול להשתחרר מוקדם יותר, בניכוי שליש מעונשו בגין התנהגות טובה, אולם עליו לזכור שהשחרור הוא על תנאי, ובמידה ויבצע עבירה שעונשה למעלה משלושה חודשי מאסר ישוב לבין כותלי בית הכלא לריצוי מלוא תקופת המאסר שנקצבה לו.

מאסר עולם - לא בהכרח מאסר לכל החיים

מאסר עולם אינו בהכרח מאסר לכל החיים. אסיר עולם יכול לפנות לוועדת השחרורים המיוחדת בבקשה להמליץ לנשיא המדינה לקצוב את עונשו ולאחר שעונשו נקצב, יכול האסיר לפנות בבקשה לשחרור מוקדם וניכוי שליש מתקופת המאסר בגין התנהגות טובה. כך יכול אסיר עולם לזכות בחירותו לאחר ששילם את חובו לחברה.

אסיר עולם רשאי לפנות בעצמו לוועדת השחרורים המיוחדת בבקשה לקציבת עונשו. עם זאת, משום שמדובר בעניין מורכב ומכריע, וכיוון שאם בקשתו תידחה יחלפו שנתיים עד שהוועדה תדון בה שוב, מומלץ להגיש את הבקשה באמצעות עורך דין פלילי מומחה.

במקרים בהם הוגש נגד אדם כתב אישום בגין רצח, תפקידו של עורך הדין הפלילי הוא לפעול לכך שמלכתחילה לא יושת על הנאשם עונש של מאסר עולם, זאת על ידי הוכחה שהגדרת העבירה אינה רצח ואין עליה חובת עונש מאסר עולם.

משרדנו עוסק מזו תקופה ארוכה בהגשת בקשות לאסירי עולם בדבר קציבת עונשם למספר שנות מאסר מוגדר ושחרורם לפני תום תקופת המאסר שנקצבה להם. צוות עורכי הדין שלנו, ביניהם גם יוצאי הפרקליטויות השונות

17/07/2024

077-5006206

052-6885006

ורשויות האכיפה, פועל במקצועיות ומסירות ומגן על הזכויות והאינטרסים שלהם תוך לחימה עיקשת, רציפה ובלתי מתפשרת במנגנונים השונים עד לכיבוש היעד לשביעות רצונם. ניתן לפנות אלינו בטלפון **052-6885006** או להשאיר פרטים באתר באתר, נשמח לסייע ולהציע לך מענה ופתרונות מקצועיים בהתאמה אישית. הפניה אינה כרוכה בהתחייבות כל שהיא מצדך. סודיות מלאה מובטחת.